

Ture Nerman

Bernkonferensen och Borgfredssocialisternas international

[Ur *Zimmerwald* nr 2 1919 – stavningen har moderniserats, f ö har inga ändringar gjorts. Bernkonferensen som avhandlas i artikeln hölls i februari 1919. Denna ”socialistkonferens” var ett försök att återuppliva den avsmnade Andra internationalen. Samtidigt sammakallades från Moskva en kongress, som skulle komma att proklameras som Kommunistiska Internationalens första kongress. I en resolutions från denna kongress (se [Kominterns första kongress](#), avsnittet ”Socialistkonferensen i Bern”, a.a. s 16 ff) karakteriseras Bernkonferensen som ett ”försök att galvanisera den andra Internationalens lik”.]

Från Basel till Bern.

Det var bara två år mellan Basel-kongressen och krigsutbrottet, mellan högersocialisternas högtidligt besvurna löfte att med alla medel mota kriget, men, om det dock ej lyckades, använda krisen till social revolution, och deras svek under och efter krigsutbrottet. Det är sju år mellan Basel och Bern, på vilket sistnämnda ställe samma herrar hunnit konfirmera sveket på en internationell sammankomst.

Här är ej plats att ingå på alla förräderier och förbrytelser mot socialismen och proletariatet, som under dessa år begåtts av socialpatrioterna i alla land. De vände socialismen ryggen och lurade arbetarna till bödelstjänst mot bröderna på andra sidan gränsen, till arbetarklassens skam och till de kapitalistiska regeringarnas stora belåtenhet. Så länge masslakten pågick ostört av massorna själva, hade borgfredssocialisterna inte en tanke på att återupprätta någon International, allra minst någon dylik för socialistisk klasskamp. Den förr så stolta Internationella Socialistiska Byrån blev en brevlåda blott mellan Huysmans och de olika nationella partierna. När Zimmerwald började samla de principtrogna revolutionärerna och massorna lyddes till dess paroll: ned med alla regeringar, fred och revolution!, när revolutionerna började braka löst — då började herrarna i I. S. B. bli oroliga och bestod sig en liten gest åt massorna för att lugna dem: Stockholms-konferensen. Men för varje försök att uppta en verklig internationell socialistisk aktion för freden — så som ex. Schweiz’ arbetarparti begärde redan tidigt under kriget – slog man alldeles dövörat till.

När entente-imperialismen vägrade passen till Stockholm, nöjde sig dess socialpatriotiska slavar lojalt med att resignera och uppsköt beskedligt att göra i internationalitet. Vart så kriget avgjort med entente-imperialismens seger. Men nu hade det gått för långt, nu var marken så underminerad av revolutionsstoff, att nu *behövde* de segrande regeringarna för lugnet i egna land en internationell socialistkonferens. Nu gav man pass och nu blev också konferensen av.

Det råder intet tvivel om, att Bern-konferensen är inspirerad av entente-imperialismen genom dess hantlangare i egna och neutrala land, inspirerad av det segrande kapitalet för att rädda dess renommé bland egna arbetarmassor och arrangerad i sällskap med dess nya tjänstvilliga slav, den tyska högersocialismen. Det var inte ens gamla I. S. B. som föranstaltade konferensen utan Henderson, socialimperialisten och f. d. ministern, hade på uppdrag av interallierade arbetarkonferenser i London i fjol sammankallat den i sällskap med Huysmans, och Branting hade tillkallats att infånga de neutrala och tyskarna.

Bern-konferensen har organiserats av händer, som i över fyra år vilat i kejsares, kungars och penningfurstars och som sopat golvet åt världskrigets upphovsmän. De ville här ha (gav sig också) decharge för sina tusen förbrytelser mot arbetarrörelsen. Vår kamrat Platten slog huvudet på spiken, då han föreslog schweiziska socialdemokratin att i st. f. representanter till Bern sända till upphängning på dess lokal ett plakat: ”10 millioner döda, 20 millioner krymplingar skapade med ert bifall!” Och träffande har vårt broderorgan Volksrecht i Zürich

uttryckt vad man i de revolutionäras läger väntade av konferensen:

”Konferensen i Bern kan aldrig någonsin vara världsproletariatets nya International. I Bern ska åter nödortfött hoplappas partikamraterna ammunitions- och kanonministrarnas International, borgfreds-”socialisternas” International, de fosterlandsförsvarande brodermördarnas International, Scheidemann-Ebert-Noske-Renner-Lenthner-Turati-Thomas-Sembat-Renaudel-Henderson-Gompers-Brantings International!”

Bern-konferensens deltagare.

Bern-konferensens karaktär och förlopp förstår man strax, då man hör vilka partier och representanter som deltog däri. Enligt egna uppgifter öppnades konferensen med 80 ombud från 21 land och steg senare till resp. 97 och 26, siffror som kan se respektingivande ut, men förlorar något i betydelse vid närmare tillsyn. Huvudsaken för arrangörerna tycks ha varit att få med största möjliga antal för att med numerären imponera på massorna.

Representerade var, att döma av pressuppgifterna, partierna i: Österrike, Ungern, Böhmen, Frankrike, England, Spanien, Norge, Argentina, från Ryssland endast högermensjeviker och högernational-revolutionärer, från Tyskland högernationalister och oavhängiga, vidare högernationalisterna i Holland, Sverge, Danmark, Finland, Georgien, Armenien, Polen, Elsass-Lothringen, Estland, Livland, de olika Balkanländerna; Japan väntades.

Icke representerade på grund av, f. ö. fullt berättigad, ovilja att sitta i lag med Scheidemännerna: Belgien; av principiellt revolutionära skäl ryssar (utom den nyss nämnda lilla högerflygeln) och italienare — dessa två partier, som under hela kriget hjältemodigt fört socialismens talan (ett par italienare hade infunnit sig privat, men hemkallades officiellt av partiet mitt under förhandlingarna!) —, vidare schweiziska partiet, tyska vänstern (Spartacus), bägge de amerikanska socialistpartierna samt vänstersocialisterna i Sverge, Danmark, Holland, på Balkan m. fl.

Är alltså partiurvalet redan det betecknande, så gäller det än mer individerna. I sitt första brev till norska Soc.-D. skriver dess redaktör, vår kamrat Scheflo:

”Detta är ingen oblandat socialistisk konferens. En stor del av de delegerade representerar icke den internationella arbetarklassen utan speciella stater och nationer. Om konferensen håller samman veckan ut, så beror det inte på ömsesidig principiell enighet, utan på en stark vilja till resignation och kompromiss.”

Det fanns verkligen gott om underliga figurer i Bern. När Branting for ned genom Tyskland, varnade han tyskarna att sända till Paris-konferensen några av ”de mest komprometterade” bland Kaisersocialisterna. I Bern däremot tog man emot dem utan reservation och var B. mycket ivrig att försona dem med ententens socialpatrioter. Där fanns utom Scheidemännerna en hel rad nuvarande eller förutvarande regeringsmedlemmar från kapitalistiska stater (Österrike, Frankrike, England, Australien, Sverge etc.) — en fransk konferensdeltagare anmärkte också med rätta att ”det finns alltför många ministrar i Internationalen”. Utom så utmanande namn som Albert Thomas och Renaudel fanns där Estlandsministern Martna, som beväpnat baltiska adelsreaktionen mot arbetarna och mot dessa senare inkallat brittisk krigsmakt. Denne, den baltiska adelns representant på konferensen, fick ostört föra ”proletariatets” talan och betecknas av Soc.-D:s korrespondent Backlund som ombud för det estniska *folk*, ”som nu utkämpar sin självständighetskamp mot utifrån och inifrån hotande bolsjevikiska krafter” — rent besked alltså: en kontrarevolutionär regeringsrepresentant.

Ett par sällsamma fiskar blev emellertid även hr Branting och konferensledningen för starka. Så beslöt man vägra tillträde för en mr Bone från U. S. A., ombud för en liten chauvinist grupp som brutit sig ut ur amerikanska arbetarpartiet (men naturligtvis ville Huysmans i alla fall ha honom med!), och samma blev förhållandet med de ur schweiziska partiet för

reformism uteslutna grütlianerna. De vägrades tillträde, men endast — som det öppet utsades — av taktiska skäl; nästa gång får de vara med om schweiziska partiet fortfarande vägrar, nu inbjöds de också ta plats som gäster, varifrån de dock till konferensens smäleik avstod!

Samtidigt måste en medlem av de tyska oavhängiga, Karl Liebknechts broder Theodor, avstå från deltagande i de första dagarnas förhandlingar, emedan tyska regeringen — Ebert-Scheidemann, som har på sitt samvete mordet på hans bror — vägrat honom pass!

Oppositionen på konferensen var svag och splittrad. Det visade sig att man haft rätt då man från revolutionärt håll vägrat gå med, därför att där ej fanns utsikter att göra sig gällande. Friedrich Adler, den österrikiske tyrannödaren, var den ledande i de oppositionellas led. Klart principiell emot socialpatriotismen stod ej heller han, men mot Bern-förhandlingarna, som ”ej kan imponera på någon”, satte han med tacksamhet Zimmerwald-konferenserna, vars anhängare var de enda som under kriget fyllt den internationella solidaritetens plikter. Han betonade, att det för de verkliga internationalisterna ej behövdes någon försoningskonferens — ”för oss har det inte funnits något krig inom Internationalen, bara för dem som förrått den” — och han slutade med att förklara sig betrakta Bern ”med största skepsis”. De närvarande normännen kände sig ”som åskådare” och deltog icke i omröstningarna.

Av andra oppositionsmän märker man fransmännen Loriot och Yerfeuil, som öppet förklarade sig för proletariats diktatur, samt holländaren Troelstra, som, ehuru reformist, varnade för att bryta med ryska revolutionen. Men hans utan tvivel ärliga försök att hålla en medelväg och bevara en proletär hållning av klasskamp över Internationalen misslyckades. ”Thomas’ seger på Bern-kongressen blev icke fullständig. Troelstras nederlag blev fullständigt.” (Soc.-D.)

Vad hade man då att debattera, när ”proletariats representanter” nu efter 4½ års världskrig äntligen kom samman? Socialism? Revolution? Klasskamp? Ingalunda! Vad som var det väsentliga angav Branting i debatten, då han (referat Soc.-D. 10 febr.) yttrade, att ”frågan om Elsass-Lothringen liksom frågan om skulden och ansvaret är konferensens viktigaste frågor”. Alltså rent borgerliga ting. Och inte nog härmed för att beteckna dess rent borgerligt-kapitalistiska karaktär. Enligt Soc.-D. (13 febr.) påpekade Branting redan i öppningstalet, att ”kongressen icke kunde undgå att taga ställning till bolsjevismen, mot bolsjevismen”. Saken var alltså i förväg fullständigt klar och man följde också regin troget i samtliga frågor.

Territorialfrågorna.

I territorialfrågorna var Bern en ordinär borgerlig pacifistkonferens, med en sådans problem och syn. Man var mycket långt borta från Stuttgart, Köpenhamn och Basel. Det gällde att nödortfigt lappa ihop den kapitalistiska kartan, som sedan — och det var det viktigaste av allt — måste skyddas mot bolsjevikerna och Spartacus, mot revolutionen.

Debatten om Folkförbundet — ty man rörde sig helt med Wilsons och pacifismens termer — är synnerligen belysande. Där ventilerades rent pacifistiskt alla dessa eviga frågor: Elsass, Polen etc, ”Varje delegerad är brinnande för sitt lands livsfrågor — talens långa rad är en kedja av lidelseutbrott.” (Soc.-D. 18 febr.)

En zionist Locker talar för Palestina. En polack Kossowsky klagar över polska judehetsen och angriper polska socialdemokratin för delaktighet häri. Huysmans utreder spänningen mellan Holland och Belgien. Wuolijoki kräver för Finlands del Murman-kusten och folkomröstning i ryska Karelen! Men helt naturligt ej på Åland! En grek vill ha Konstantinopel och öarna fria från Turkiet. Branting läser upp en deklaration från Albanien. Nemeč, tjeck, attackerar hårt tysk-österrikarna — med bifall av svensken Engberg, vilken med en tilläggsresolution håller på att alldeles krångla till det hela men då som en snäll gosse tar tillbaka sitt förslag. Ellenbogen svarar med att angripa tjeckernas imperialistiska tendenser. Martna, själv medlem av Estlands kontrarevolutionära regering, angriper tyska hög-socialisterna och vill ha Östersjön neutraliserad. Bulgaren Sakasov läser upp en skrivelse från turkiska socialisterna i deras nationella frågor. Georgien protesterar mot

att konferensen ej vågar erkänna dess nationella självständighet. O'Shannon pläderar för Irlands obeskurta självstyre. Müller, tysk scheidemannare, yrkar på att Tyskland ska återfå sina kolonier. Molkenbuhr, d:o, utför en sannskyldig "äggdans" (Soc.-D. 17 mars) i försvaret av sitt partis Elsass-politik. Grumbach, Humanités beryktade tyskhetsare under hela kriget, hävdar onödigheten av en folkomröstning i Elsass-Lothringen.

Det sätt, varpå man behandlade Folkförbundets uppbyggande, var också fullständigt borgerligt pacifistiskt. Wilsons förslag, som utgör en andlig revolution, möjliggör, säger Branting redan i sitt öppningstal, det nya samarbetet. Milbaud, fransk socialpatriot, orerar om skiljedom, internationell polis och d: o parlament. Justo från Argentina deklamerar om myntunion och fri handel på haven samt attackerar skyddstullarna. Eisner, bayerske ministerpresidenten, mördad någon vecka efter konferensen, talar patetiskt om pressens uselhet, appellerar till den att vara värdig sin uppgift och sluta upp att förgifta världen.

Etc, Etc. Longuet har alldeles rätt i sitt påpekande: "huru i dag, som skulle vara alla nationers uppståndelsedag, vi finner dem nästan alla i harnesk mot varandra, på rov efter varandra". Helt naturligt! Och den revolutionära socialismen är enda räddningen ur detta fruktansvärda "nationernas fria liv" sådant det blivit i praktiken, därför att klasskampens International representerar förnuftet-världsensheten gentemot det nationella vanvettet, vanvett ur kulturell och framför allt ur ekonomisk synpunkt.

Stundvis gick stridens vågor mycket högt. Men man märker, här som i alla konferensens frågor, en nervös iver att fortast möjligt komma över slitningarna och träckla samman det hela, på vad villkor som helst. Så smörjer då danskar och tyskar ihop en överenskommelse i Slesvig-frågan, Branting och finnarna en d:o om Åland, tyskarna drar in klorna en smula, och faller i fransmännens armar. Och till sist antas — med reservation av Cachin, Frankrike, och Snowden, England, vilka icke har något förtroende för Pariskonferensen, ev. fler — en resolution, som efter att riktigt ha påpekat, hur "ett verkligt avlägsnande av nationellt förtryck och nationell utsugning är möjligt endast i samband med klassherraväldets fullständiga försvinnande; nationernas verkliga befrielse måste vara deras befrielse från kapitalismens ok", ser "i en demokratisk lösning av nationalitetsfrågan den bästa garantin för en varaktig och rättfärdig fred"! Varpå man aktar sig att ingå på frågan, hur "demokratin" ska bli i tillfälle att utföra frigörelsearbetet, om ej kapitalismen och imperialismen med nödiga medel utrotas, och i stället slingrar sig ifrån saken med sex allmänt pacifistiska punkter om folkens självbestämmanderätt, folkomröstning, nationaliteternas rätt, framtida gränsförändringar etc.

Memec, tjeck, förklarade också ironiskt, att första punkten, om folkens självbestämmanderätt, säkert ej skulle komma att användas beträffande Irland, Indien etc. Och det är mycket karakteristiskt, att man i referaten ej finner någon verkan av en hjärtslitande appell, riktad till konferensen från det av reaktionen blodridna rumäniska proletariatet, som mördas på gatorna och torteras i fängelserna. Det gällde i Bern alla nationers och nationaliteters frihet och självständighet, bara inte den stora nations, vilken för en socialistkonferens borde varit allt: arbetarklassen!

Skuldfrågan.

Om konferensen i territorialfrågorna nöjde sig med intetsägande pacifistfraser, så blev behandlingen av skuldfrågan bedriven med ännu fräckare humbug. Här kunde man vänta sig de värsta slitningarna mellan partier, som sedan världskrigets början varit sina kapitalistiska herrars devotaste lakejer. Man drabbade också väldiga samman, anklagande varann för alla brott under kriget, och man var, som Scheflo anmärker, i det hela mycket lyckad i sina angrepp. Nå, efter alla stötar och kontrastötar gick det så som vi från Zimmerwald alltid förutsagt — man enades inför den större faran: världsrevolutionen! Tyska högersocialisterna kunde tack vare stödet från Branting ta en ganska frän ton, stundom blandad med sentimentalt hyckleri och till sist övergående i slät undfallenhet inför entente-övervikten. (Wels: "Vi tiger

över det förflutna. Och vi tror, att vår tystnad ska förstås även av de franska arbetarna.”) Kautsky och Eisner utnyttjas som bryggor mellan fransmännen och tyskarna, och sedan ordförande Branting, som har oerhört brått att få den besvärande frågan undan, avskurit debatten och vägrat Friedrich Adler det redan utlovade ordet, får man ihop en resolution som — *uppskjuter hela historien*, enda sättet att inte låta alltsammans gå i stycken:

”Bern-konferensen har vunnit klarhet om situationen genom debatterna och de tyska förklaringarna, vilka framhåller det nya Tysklands revolutionära anda och dess brytning med det förflutna. Konferensen hälsar den tyska revolutionen i förvissning om att arbetarklassen i hela världen ska genom sitt inflytande kunna förhindra militarismens återuppståndelse. Den anförtror åt en blivande kongress att fälla dom över den betydelsefulla frågan om ansvaret.”

Kan man tänka sig något ynkligare efter allt larm i 4½ år! ”Någon särdeles hänförelse väckte icke resultatet av den upprörda debatten”, skriver Scheflo. ”De flesta satt säkert med en flau smak i munnen, och det låg nära till hands att tänka på ordspråket: den ena korpen hugger inte ut ögonen på den andra.” Man enades (så när som på Milhaud, Frankrike, Herzfeld, tysk oavhängig, och norrmännen, som nedlade sina röster) tämligen motvilligt — passagerarnas enighet på ett fartyg i dödsfara. Denna fara för socialpatriotismens ledare är revolutionen, arbetarklassens makttillgrepp. Tysken Müller vädjade bevekande (med ett utdömande av scheidemännerna vore ju dessa brottslingar dömda även bland sina egna slöa massor i Tyskland), sägande: hela Internationalen står på spel, om vi döms! Att denna ängslan för den verkliga revolutionen motiverade vägran att döma de tyska högersocialisterna, avslöjar hr Backlund i Soc.-D. (10 febr.) med den mest förbluffande öppenhjärtiga cynism:

”Att skuldfrågan kommer att skjutas åt sidan eller i varje fall icke penetreras till botten — det är i själva verket många faktorer som, påverkar i den riktningen. Framför allt, enligt min mening: fruktan för Spartacusfiske i skuldfrågans farvatten. Eller som någon drastiskt uttryckt saken: att ställa till räkenskap alla ”komprometterade” i Tyskland och avlägsna dem från inflytande, det vore detsamma som att fullständigt utarma Tyskland på allt praktiskt och kunnigt folk. Har man inte ”modet till kaos” — så måste man ha modet att handskas ytterst varligt och försiktigt med de ”komprometterade”, som *ensamma* har krafter att bära upp *ordningen* i samhället.”

Det är verkligen starkt. Av rädsla för kapitalismens undergång, av skräck för den historiska *rätten* — här representerad av proletariats dom i och med revolutionen — *försonas domare och brottsling!* Man har inte modet till kaos, d. v. s. till revolutionen, som man i 50 år bekant med läpparna, man har inte modet till socialismen, därför sviker man den, ser genom fingrarna med förrädarna — som naturligtvis ensamma är ”allt praktiskt och kunnigt folk”! — och sluter upp kring den hotade kapitalismen. Men hur naturligt! — man handlar så i livsfara, och det är ju klart att med kapitalismen faller även dess dräng borgfredssocialismen! F. ö. var ju nästan alla ”domarna” också komprometterade, och något annat resultat av domskomedin än denna förbrytarnas omfamning framför ett uppskov var ju inte att vänta. Men i hr Backlunds artikel har man med egna ord, tydliga och klara, för eviga tider erkänt förbrytelsen. Och ensamt beslutet i denna fråga dömer Bern inför historien.

För kapitalet — mot revolutionen.

”En huvuduppgift för konferensens arrangörer synes”, skriver Scheflo, ”vara att hejda den sociala revolutionen och säkerställa den borgerliga demokratis existensmöjligheter.” Behandlingen av spörsmålet ”demokrati eller diktatur” rättfärdigade tillfullo S:s omdöme. Efter att ha läst Backlunds brutala bekännelse nyss, förvånas man heller ej över, att Branting slutligen får sin vilja fram även i en resolution direkt emot bolsjevismen och Spartacus.

Redan på väg till konferensen yttrade Branting till Daily News’ representant i Berlin: ”Det förvånar mig, att de allierade ej uppjudit större ansträngningar för att göra slut på bolsjevismen i de ryska gränsstaterna” och klagade han, att engelska flottans hjälp åt de baltiska junkrarna med vapen o. d. ej var ”stark nog att skydda landet mot de bolsjevistiska rövarhanden”. Och i hälsningsanförandet i

Bern fortsatte han bolsjevikhetsen med en varning för diktatur och minoritetsterror. I debatten sade Thomas, tsarvännen, öppet ifrån, att det gällde antibolsjevism, ty bolsjevismen hotar även i Frankrike. Bienstock, rysk högermensjevik, begärde intervention mot bolsjevikerna. Bernstein, den tyske socialpatrioten, hetsade lidelsefullt mot dem, ty frågan om diktaturen är ”en fråga om liv eller död för den nya tyska republiken”. Axelrod, rysk högermensjevik, var enligt Berner Tagwachts referat så hatfullt, häftig i sin antibolsjevism, att hans röst knappt hördes. Och när Friedrich Adler erinrade om, att mensjevikerna under Kerenskij själva börjat terrorn mot bolsjevikerna, kunde Axelrod inte klara sig undan med annat än: Det var en bagatell!

Angreppen mot bolsjevism och arbetarmakt leddes av Branting, Kautsky, Borgbjerg (som klandrade scheidemännerna för att de ej *tillräckligt* samarbetat med borgarklassen!), Engberg och några andra mindre betydande herrar. De flesta mera kända konferensdeltagare stod däremot åtminstone ohågade att utan vidare bryta staven över bolsjevismen.

Mistral, Frankrike, erinrade om att hans land genomgått blodiga revolutioner och hans parti (franska majoriteten) avhöll sig därför från att döma om de revolutionära kampmedlen i ett annat land. Troelstra, Holland, varnade för ensidighet. Om Internationalen överhuvud ska få något inflytande, bör den akta sig för att ta ståndpunkt emot revolutionen. Vi bör komma ihåg, att, även om inte alla medel som bolsjevikerna använder smakar oss, så är dock deras kamp en kamp för socialismen, som vi ej får ta avstånd från. Vi bör ej blott ha vackra program, utan även ge den nya Internationalen kraften till revolutionär aktion. Det är inte nog att välja en kommitté, som sänder skrivelser till fredskonferensen i Paris. Först och främst måste vi ställa oss så, att vi kan hänvända oss till arbetarklassen i alla land och vinna dess förtroende. Longuet, Frankrike, motsatte sig också domen över bolsjevikerna. Även MacDonald hade en del förnuft att säga, han vore mindre rädd för den röda terrorn än för den vita, som nu faktiskt råder överallt. Bolsjevismen söker dock realisera nya idéer, arbetarklassens egna idéer. Faure, Frankrike, protesterade mot att man angrep ett parti, som genom sin frånvaro vore ur stånd att försvara sig. Jag vet ej, sade han, vad som nu sker i Ryssland, men jag vet att i Ryssland finns den enda regering, som verkar i klasskampens anda. Verfeuil, Frankrike, förklarade sig för proletariats diktatur. Besteiro, Spanien, förklarade sig också emot Branting och sade sig vilja bli revolutionen trogen.

De kraftigaste anförandena för klasskampen och bolsjevismen hölls av Friedrich Adler och fransmannen Lorient. Adler hävdade, ehuru ej bolsjevik, att sovjetregeringen stigit fram ur de proletäriska intressena och representerar dessa. I st. f. att bekämpa bolsjevismen borde man bekämpat de borgerliga partierna. Må vi, sade han, betänka, att vi befinner oss i ett land, där bolsjevikerna är vägrade tillträde. Han jämförde bolsjevismen med Pariserkommunen. Många menade, att även den var förfelad, men Marx skrev dock: ”Om ni vill se, hur proletariats regering, så se på Paris!” Lorient inlämnade en särskild förklaring, avtryckt i nästa n:r av Zimmerwald, och ledsagade den med ett anförande, vari han sade sig icke tro på socialismens förverkligande på ”demokratis” väg. Han hyllade ryska revolutionen och angrep dem som kallar sig socialister och smädar den.

Debatten blev mycket orolig, så orolig att den måste avbrytas mitt i ett anförande och ajourneras. Den tycks också ha försiggått i former av en mycket säregen ”demokrati”. Fastän Adler och Lorient stod antecknade i tur, gav Branting i stället ordet åt Axelrod. Angripen av Lorient härför, förklarade B., att det — funnes *flera olika talarlistor!* Likaså konstaterade Mistral, att den av presidiet förelagda resolutionstexten ej var densamma som förelagts i förberedande kommissionen, och när Pressemanes namn ”råkat falla bort från talarlistan” (Soc.-D.), ropade denne: ”Jag protesterar mot ordförandens diktatur över kongressen!” Adler påpekade också ironiskt, att hela debattledningen vore ett åskådningsexempel på ”bolsjevism”. En av Adler och ett antal andra konferensdeltagare inlämnad resolution (återgiven in extenso i nästa n:r av Zimmerwald) hade naturligtvis ej, som enkel demokrati krävt, tillsammans med övriga förslag utdelats genom presidets försorg till alla konferensens deltagare. Enligt Tranmæl (Ny Tid 25 febr.) hade Brantings förslag till uttalande även en passus, att ”diktaturen kan bli nödvändig för en kortare tid”, vilket ju bara är vad från

revolutionärt håll hävdats! Om evig diktatur har väl ingen talat!

Adler m. fl. hotade gå, om man vidtog omröstning i denna fråga. Branting förklarade också, att det ej kunde bli tal härom. Soc.- D. påstår, att man ej voterade direkt — ”man var osäker på röstskalan” — och ändå antogs enligt telegram med 19 röster mot 5 (fördelning och omröstningsprinciper är fortfarande höljda i dunkel, man vet dock, att norrmännen m. fl. redan lämnat tillställningen, att det bara fans 30 man kvar av de 97) följande resolution:

”Konferensen uttalar sin glädje över de väldiga omvälvningarna i Ryssland, Österrike och Tyskland samt uppmanar arbetarna i alla länder att eftersträva demokratiskt revolutionära institutioner inom vilkas ram de politiska omvälvningarna ska försiggå. Konferensen står som förut på den demokratiska grund, vilken vilar på frihet i tal och skrift, lika och allmän rösträtt samt församlingsfrihet. Företagens socialisering måste ske planmässigt. Det godtyckliga övertagandet av enstaka företag genom små arbetargrupper är icke att betrakta såsom socialisering. Den socialistiska utvecklingen är endast genomförbar i det fall att den har folkets majoritet bakom sig. Varje försök till diktatur, utövad av en liten del av proletariatet, är farlig för den socialistiska utvecklingen.”

Ovanpå detta beslut nedsatte konferensen en undersökningskommission att fara till Ryssland och undersöka bolsjevismen. Den beräknas resa omkring 15 mars och har följande sammansättning: MacDonald (England), Kautsky (Tyskland), Adler (Österrike), Longuet (Frankrike), Tomaso (Argentina), Buchinger (Ungern), Luohimaa (Finland), en italienare samt såsom sekreterare engelsmannen Buxton. Man märker genast, att man visligt aktat sig för att sända, med några alltför komprometterade, såsom Henderson, Branting, någon Scheidemannare o. d. Det försiktiga urvalet ska dock ej hindra våra ryska kamrater att genast vid kommissionens ankomst till arbetarnas Ryssland svara med *rekonventionstalan*, ställa Bernkonferensen inför revolutionens och socialismens domstol och anklaga världens socialpatrioter för vad de gjort sedan augusti 1914!

Övriga frågor.

Utom dessa tre huvudfrågor behandlade Bern-konferensen några andra. Så antogs ett uttalande för arbetarskyddslagstiftning, sedan Kautsky fått helt göra om en förut utarbetad resolution av socialpatriotiske ”experten” Baner, som var rent borgerlig och fordrade — 10 timmars normalarbetsdag! Vidare antogs en resolution till förmån för alla krigsfångars hemsändande; under debatten härom tiggde tyske högersocialisten Wels sentimentalt för de tyska fångarna och replikerades riktigt från Eisner, att W:s parti ej skulle ta sig ton, då det ej hade reagerat när Kaisers regering deporterade belgier!

Bern-konferensen ska i höst följas av en större internationell kongress. En kommitté kvarstannar i Bern för att förbereda den. Denna kommitté fick även i uppdrag att söka påverka fredskonferensen i Paris. Detta gick så till, att Branting, Henderson och några till reste in till Paris och lämnade ett uttalande till Clemenceau, som lovade *lämna fram det till sina kolleger*. Varpå Branting besökte italienske statsministern Orlando (vars ”stora idealism och frijorda ande” han prisat i en intervju i Parispressen, ”mötet var anmärkningsvärt hjärtligt!”), Wilson, Lansing m. fl. av den segrande entente-imperialismens stora ”idealister”!

Berns facit.

Facit av Bern-konferensen vart vad man kunde vänta: en försoning mellan borgfreds-socialisterna, inbördes syndaförlåtelse och konsolidering till skydd mot den alltmer hotande verkliga arbetarrevolutionen, Branting, Henderson m. fl. ha högljutt givit luft åt sin förtjusning över resultatet. Men att enigheten till stor del är teater och att trots all regi den gamla klyftan alltjämt gapar mellan de forna fienderna, är tydligt nog. Det håller kanske ihop — till nästa krig! Redan efter en vecka förklarar Branting för entente-pressen, att han ej tror

på de tyska högersocialisterna, som nu samarbetar med sina borgerliga och återgått till sin gamla borgfredspolitik. (Naturligtvis har däremot Branting rätt att driva borgarallians — i Svärge!)

Bern har räddat Internationalen, förklarade belåtet Gustav Möller vid sin återkomst. Ja, den har kanske något litet förlängt socialpatrioternas galgfrist genom att slå dunster i ögonen på massorna, Konferensens vänster är desillusionerad — norrmännen t. ex. står redo att helt bryta med den gamla prostituerade Internationalen. Själva Kautsky förklarade, att smekmånaden mellan bourgeoisin och proletariatet ej torde bli lång. Den press och kontroll på Paris, varom Branting pratade bålstora ord, krymper från en boxhandske ihop till en liten silkesvante, avtagen i förrummet på Versailles' slott.

Om *klasskampen* hörde man ej mycket i Bern. Den drunknade i enskilda radikalers anföranden. Men så mycket vissare kan man vara, att dessa — en Adler, en Loriot m. fl., som gått till Bern för att få ett anklagarforum inför världen och misslyckats — nu kommer att efter vunnen klarhet bryta med Henderson-Scheidemann-Brantings international. Och vad som är av avgörande vikt: massorna tror inte längre på den. De är redan — i Zimmerwalds, i bolsjevismens, i Spartacus' tecken — mitt uppe i klasskampen, i färd med att fullborda proletariatets stora frälsargärning i historien. De har nu, efter borgfredssocialismens självavslöjanden i Bern, lättare att välja på de två vägarna: regeringsslaveri eller klasskamp, reformism (= kontrarevolution) eller revolution. Det är intet tvivel om, hur valet kommer att utfalla. Svaret brinner redan runt Europa allt klarare i den väldiga revolutionsvår som stundar, och utan vilken tillvaron vore hopplös.

Och om än det radikala *Zimmerwald*, om än den revolutionära handlingens International på grund av bristande hovrelationer ännu ej kan hålla en fulltalig internationell konferens, så står den dock samman ändå och på ett sätt som är förmer än allt konferensprat, i stolt *handling*, så som Karl Liebknechts och Rosa Luxemburgs Rote Fahne skriver i sin kommentar till Bern:

”Icke där ledarna köpslår om ord i kommissioner, men där proletärerna modigt bjuder fienden bröstet och dör eller segrar — där är Internationalen. Där, varest — som i Tyskland och Ryssland — kampen har börjat, där uppstår Internationalen och ska från dag till dag socialismen erövrar. Proletariatets befrielse kan — det är det ord vi alltjämt måste säga alla proletärer — endast vara proletärernas eget verk. — Revolutionen ska de (socialpatrioterna) icke kunna hämma. Varje timma tränger på, varje dag driver framåt. Varje hungrande manar, varje död klagar. Och där kapitalismen endast kan vinna kraft ur antalet av sina gevär, socialpatrioterna ur sina resolutioners vassviskningar, där vinner proletären mod och styrka av medvetandet, att han är kallad att åter skänka mänskligheten människoanlete, att hans och hans bröders lycka och framtid beror av hans seger. Flaggan, varunder han kämpar, är röd och därpå står skrivet: *Proletärer i alla. land, förena er!*”

Bernkonferensen bedömd av två deltagare.

Den 13 februari höll ministerpresident Kurt Eisner på ett massmöte i München föredrag om Bern-konferensen. Han kom därvid särskilt in på den viktiga, av konferensen behandlade frågan om ”diktatur eller demokrati” och gav där följande upplysningar, som låter helt annorlunda än den framställning man fått till livs i svenska högersocialistiska pressen:

”Konferensen var beträffande bolsjevismen enig i att låta anklagelserna falla, med undantag av de ryssar från andra riktningar som kommit tillstädes. Alla fordrade, att en internationell kommission skulle resa till Ryssland. *Majoriteten ville icke utdöma bolsjevismen.*”

I Zürich har den bekante franske socialisten *Charles Rappoport*, författare till bl. a. den berömda boken om Jaurès, hållit föredrag om Bern-konferensen, varvid han beträffande dess

behandling av territorialfrågorna yttrade: ”Hela frågeställningen hos konferensen, som framför allt sökte konstatera, vem som var den värsta bland nationalisterna, måste ge den en osocialistisk karaktär. Det var ingen internationell konferens utan en konferens av nationaliteter, där nationalitetsfrågan spelade en icke ringa roll.”

Beträffande behandlingen av bolsjevismen hade man, yttrade vidare Rappoport, ej intresserat sig för hur världskriget skulle hämnas och proletariatet komma till makten utan rådslagit om: hur kan vi bäst bekämpa revolutionen och straffa bolsjevikerna? Tal. var inte i allt enig med bolsjevikerna, men deras revolution är nu ett faktum av första ordningen. Det är första gången ett parti som regering håller vad det lovat som opposition. Ryska revolutionen är nu ett historiskt faktum, och det är den största förbrytelse att rådslå om, hur man på bästa sätt må slå ned den.

Om konferensen stått på höjd med tiden, hade den måste ställa frågan ej så: demokrati eller diktatur? utan: borgerlig diktatur eller proletärisk? Ty en verklig demokrati finns ej just nu. Mensjevikerna hade förklarat, att ryska folket ännu ej vore moget för socialismen. Ja, om man med mogenhet menar förmågan att läsa de fördummande borgartidningarna, då kan ryska folket inte kallas moget. Men menar man därmed det sociala sinnet, förmågan av uppoffring, då måste man ge detta, folk fullt mogenhetsbetyg.

Tal. slutade med, att proletariatet måste använda tillståndet nu efter kriget till att genomföra socialismen. Detta sker genom hänsynslös klasskamp, icke genom medarbete av borgarklassen. Vad vi nu har att göra är motsatsen till vad Bern-konferensen har gjort. Konferensen lär oss vad vi icke bör göra. Vi vill så mycket som möjligt förbättra för oss vårt läge inom det kapitalistiska fängelset men vår huvudsträvan måste vara att komma ut ur detta fängelse. Icke genom småreformer utan genom att bryta upp dörrarna och gå ut i ljuset. Endast som självständig klass, icke genom medarbete av borgerliga skall vi nå fram till socialismen. Slutmåls-taktik i propagandan, revolutionstaktik i handlingen, det vare vår paroll!